

Landskap: Halland, *Skåne* Upptecknat av: Harald Nilsson
 Härads: Hök, *N. Söder* Adress: Karl XI gatan 23 Lund.
 Socken: Knäred, *Örkelljunga* Berättat av: Edvard Svensson
 Uppteckningsår: 1930 - 1935 Född år 1873 i Attarp, Örkelljunga

Uppteckningen rör

Korgamakaren spår i kort. S. 1 - 3.

Personer med övernaturlig eller ovanlig förmåga

"Kloga-Stina" och "Liasmen". S. 4 - 7.

Häxan i Tockarp, *Örkelljunga sn.* " 8 - 10.

När Moda-Eliassen mötte "smörlönken" *Örkelljunga sn.* " 11.

När Rättejägaren sände ut myggör. " 12 - 13.

Trolla till sig fisk och brännvin. *Örkelljunga sn.* " 14 - 16.

Prästen befriade frimuraren från djävulen. " 17 - 18.

Jägaren med trollbössan. *Örkelljunga sn.* " 19.

Förvända synen på folk. *Örkelljunga sn.* " 20.

Pigan som mjölkade i två strumpeband. " 21.

Övernaturliga föremål.

Skatter. " 22.

Pengabloss. *Örkelljunga sn.* " 23.

Pengadraken i nekerna. *Örkelljunga sn.* " 24.

- De tre skattkistorna med vaktare. Örkelljunga sn. S. 25.
Danskar har grävt ner skatter här i landet. " 26.
Klockgjutaren och klockan, som sjönk i Örkelljunga. " 27.

Korgamakaren spår i kort.

Korgamakaren brukade förr spå i kort. Han lägger förövrigt en stjärna, ännu då och då. I uppteckningen "Göra en kvinna havande genom trolldom," omfattar han hur han spådde huvudpersonen i berättelsen, Dina i Jonsnahult. Fortsättningen på denna spådom jämte ytterligare några exempel på denna hans konst, följer här nedan. H.N.

Ja sa te na åd hon haded bést så länge hon va hemma."For du har dina goa da men du växer opp. Du kommer te å gefta de. Å så bler du geft en liten ti. Å karen han bler sjukli, å så får ni nånna barn å sin dör han. Å sin kommer du te å gefta de igen, å får möcked besvärlit, fattidom ålässamheter kommer te å följa de te din grav." Å de geck meed rekted som ja sa. Hon gefte se forst en gång, å då feck hon tre barn. Sin gefte hon se mä en änkelman, ude på slätten, en statare som hette Torsten. Å så hade han några barn å hon några. Sen så feck di barn ihob, å dar va ovänskap allti. De va under brötnen så va dar en å hansa pågar som döe. Di sa han döe å svält. Hon sa, ad hade hon vesst ja va dar oppe, skolle hon tad pågen did. Sin processa hon mä hansas svärfar om en ko å litta smått, å di va övänner aliti. Å så dö forst Torsten å sin svärfaren. Han kom te ålderdomshemmet. Så fatted ble de forr dom, som ja sa.

Dar va en sömmerska i Jonsnahult, som kom did å skolle sy. Så ville hon ad ja skoôle spå na, for hon ville se om ja konne nåd, å de gjore ja. Så sa ja, ad hon kom te å dö ogift, å så räkna ja opp en hel del. Nor ja då hade gjort de, så ga hon se te å banna me, ad ja va så dom te å spå. Så viste hon me ringen for hon va forlovad. Så bara skratta ja ad na å sa: "De bryr ja me ente om, for dar bler aliri nåd å mäed. - Sin en tretti år därette fick ja sporja ad de geck som ja sa. -"

Sin så va dar Gottfrid dar på ställed, han ville ja skolle spå hanom mä, men de brydde ja me ente om. Så hade han sett hor ja la en stjärnar. Å så hade han lat en stjärna å så nödde han me te å gå ing å titta på hansa stjärna. Så va ja dar å titta på na, å dar va möcke folk daringe. Så skratta ja ad stjärnan nor ja tittad på na, sin geck ja. Så ville han ja skolle si va hon innehålt, men de ville ja ente gärna, for dar va så meed folk. Men till sista sluted så sa ja ed. Så geck ja fram å tebaga på galed å predika for en. Så sa teen ad den tösen han hade spekulation på, den feck han ente, å de han hade gett na de hade hon gitt bort. Han hade gitt na en symaskin, å klär, så de geck te ed par honnra kronor. Ja sa: "Nor du kommer did härnäst, å de dröjer ente så länge, så får du en fod i ännen, å ud om dorren. Å de dröjde ente mer än åtta da fän han kom did, å hade en kar mä se, som va kusin

te'n, å di ble udkördä bögge två. Udan ja sa , ad han feck bytta om, så konne han nog få fatt i en gammal änka ella nåd slags grej. Om han bara feck en taleman å taka for se. Å så feck han fatt i en änka. Å så va dar Knultekal, han gjore de gefted, å for de skolie han ha honnra kilo rusejte (rägsikt. H.N.) Så talte ja om ed for Signes Elna en gång. Då svarte hon: "Ja, ja män, honlskolle ha en skobacke mej, de laja trolled."

Kloga - Stina.

Kloga-Stina bodde i Jonsnahult i Knäred. Nor hon gifte bort sin dotter mä Homma-Johanssen hade di bröllop i åtta da. Homma Johanssen ble letta halgalen ingan bröllopet va slut, å borja leva ted. Då sa Kloga-Stina: "Jaha, ja har gjort så ni ente bler fattia, men ni ska dras illa mä ed i all ger ti." Å de geck så mä. Da ble ente fattia, men da fore illa ändå. Den darringsa Homma-Johanssen, nor han skolie ud å aga hö, så välte han på slätta lansväjen. Han hade sån otur allti. Han konne ente så meed som ställa ed år ella nånting. Ja hade hyrt dar så ja bodde dar, å ja feck allti köra di förste fårena, Men svarja å leva te de konne han. Han e dö nu, men käring en lever. Rackare-Marja va mä på bröllopet å tjäna se ed stob brännvin hon pissa över taged på bröllopsgästerna, som sto på gården på annra sian.

Kloga-Stina bodde en ti i Jonsnahult hos sin svärson. Å dar öva hon sina vidspelsekonster, å hon va rätt go å se. Hon e dö nu darfor kan en gott sättad.

Gården den va full mä vanar å folk, som sökte na nor hon va hemma. Så en gång kom länsmannen did å skolie ta na for hinga vidspelse. Å hon geck meed rekted å satte se i vanen. Men di konne ente komma å gården. De geck runt ikring, å dar va en stor engår. Så ba länsmannen na, om hon velle va snäll

å gå å. Å så geck hon å, å så körde han hem. Så vållrände hästarna, for länsmannen, å bröd benen, så han va näjder me å ente komma did å ta na tiare.

Så kom dar en påg springande did en gång, å så kom länsmanna skjussen ette å skolle ta'n .Å KLoga-Stina, hon kom ud å sto å titta på de darringa. Å pågen gråt å va lessen ad ed. Så sa KLoga-Stina te'n, ad han skolle sätta se opp på vanen. Å de gjore han meed rekted. Men darkonne ente komma å gären då iheller, uden de geck bara runten ikring. Nor di så kört ett stöcke, så sprant hästen alldeles vild å så bomp han å döe. Å så feck "kraken" gå hem.

Dar va en gång en å sögte ette ed barn, som vad bled borte, å så kom han te KLoga-Stina å skolle ha reda på horde va bleed å. De va sånt ve hösta ti. Så orna hon en te han skolle va på ed annad ställe på natten, så skolle han få reda på ed på morronen. Men han kröb opp å gömde se i höed, så hon ente vessted, naturlitvis. Så lå han dar å hörde men KLoga-Stina va ude å språga mä nån om kvällen, sin solen va gåen nör. Hon va forstås ude å fråga var barned va. Hon frågte i loften tre gånga. Så lå gobben å hörde d. Hon sa:" Var e barned?" Å så svarte de var gång:" De e i bronnen." Så tänkte gobbeh, nu går ja hem, for nu bryr ja me ente om ed mar. Men han konne ente gå hem, forrän han hade pratad mä KLoga-Stina.

Nor han så kom hem å titta i bronnen, va de meed rekted dar.
De hade drunknat.

Så va dar en di kalia for Liasmen. Han bodde ed stöcke
frå Kloga-Stina. Han konne osse rätt så meed. Liasmen han gjo-
re lia. Så hade han allti ed helt tvåspänninglass mä liar
liggande på lager. Så sa di te'n. De va konstit han ente lås-
te smedjan. Dar konne komma tjyvadå ta ed. Så sa han, ad de
va han ente rädd for, da skolle nock få komma igen mä ed.
Så meed rekted va dar tjyva en natt å lässte ed helt lass.
Sen reste di å sålde i boerna. Så knalla liasmen se åsta å
hörde ätte i botikerna. Så feck han syn på hansas stämpel på
liana, å så geck han hem. Å så natten dar på så kom tjyven
körande igen å lässte å nånna lia å bar ing. Sin så sad han
å sönna på vanen. Så sad han dar å söv om måronen, nor lia-
smen reste på. Nor så liasmen kom ud sa han te'n ad de va en-
te vart, han kom did å to nåd mer tiare. Å de gjore han ju
ente heller. Han va dar ente sin. Han hade vatt å skaffad li-
ana igen. De va han tvongente for de hade smen ställt om.
De va trolleri.

Så reste Liasmen en gång te Laholm, å dar träffa han Klo-
ga-Stina å di konne aliri komma överens didarringa två. Så
träffas de dar i en bo. Så sto han å drev mä na, å nor han
då skolle köra hem, geck hjuled å vanen for en. Å han va å å

satted på flere gånga, men de geck meed rekted å igen. Så måtte han gå å leda opp Kloga-Stina, å tala grant mä na, så han feck na te å gå mä did te vanen å sätta hjuled på. Så satte hon meed rekted hjuled på åd en. Så svor hon te: "Nu ska de ble sedane dar, men du ska ente bry de om å driva mä me mer." Å sen konne han ente smoja vanen, for han konne ente få hjuled å, forän han feck ed i illen, så han brände opp ed. Så Kloga-Stina va ente så dom å se. Sen reste Kloga-Stina te Amerka, å dar öva hon hinga trolldom. Å dar va dom å skolle ta na flere gånga, men di konne ente. Ånu e hon dö dar inge for en ti sen. Å smen e osse dö.

Holland
Kok
Jönköping
1930-35

5023

Uppr. Gustaf Nilsson
Bör. Edw. Svartesson
Född 1873 i Åtterby

Bengt-Ingels-Johanessa-Sissa i Tokkarp, och hennes man.

Häxa och Påskakäring.

Hon va på ed ställe dar bien svämde, å så sto hon å titta på dom, å så sa hon: "Da flya nock å." Så geck hon hem å öste bien, for då va di dar.

Å hon hade allti mjölkahara ude ikring. Min mor va kommen did en gång, å dar va en hel del frontimmer mä. De va dar oppe i Tokkarp. Så jämra mor se for ad dar va mjölkahara. For dar va en som velle lämna mor ed får te hälten. Men hon velle ente ta emod ed. For hon hade ed får åred ingan, å där va dar mjölkahara som sprant dar. Å så va dar jägare å skolle skuda haren, for di trodde de va en rekti hare. Men di konne allri skudan i lell di va så tätt ve'n så. Di skåde på haren, men han slo ifrå se å på fåred, å de va tjyrad tätt ve dar. Så hon måtte slata fåred. Men Bengt-Ingels-Johanessa-Sissa hon bara sad å lyddes. Hon ville ente höra på den därringa haren. Å då forsto mor vem dar rådde om en.

Sin så hinga man han ble dåli, så han lå te sängs en ti. Sin så reste han på se, men dar va engen reda mä' en så länge han levde. Han gjore en fiol, å så hade han fåratarma te et stränga, å så geck han i byarna å spela for folk. Han hade fåd for se, ad han va bleen dispedent över nånna stora gåra.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Så hade han fäst en plada på rocken, å så geck han ikring å spela på sin fiol, å så sjong han om hansa käring Sissa: "Opp Sissa lella, opp Sissa lella, opp, opp, opp." Å så hade han for se ad om dar va nånna, som va gefta, å som velle skeljas åd, så konne han udrätta de mä. Så frågte vi hont de geck te. Då sa han: "De e ente faled mä de, for di ska bara ha ed lagen å hålla i bægge två", di som han skolle skellja åd. "Så tar ja jäddan i en, en sajs, å så ska da stå å töja i lagened på bægge hållen, så klepper ja lagened mitt å, falla di då på varsed håll, så e di jäddan i en skellda åd, men ella om han ramlar på hinge, så kan ja ente skellja dom åd!" Så talte han om hansa Sissa, nor hon skolle fara te Blåkulle. Så sto hon dar på spisen å tvätta se, for di hade en öppen spis, å tvätta se. Hon va rent negen. Nor hon då tvättad se, så skreg de i skorstenen: "Opp, opp, opp, Sissa lella." Nor de då hade skreged letta, så flö Sissa opp genom skorstenen. Å så nor Sissa hon va rest, "så jäddan i en to ja ed stöcke fläsk å geck te min söster mä. Ja räkna på ad hon skolle ha letta å smorja liran mä," sa han. "Men nor Sissa kom hem, så va hon så galen for ja gåed bort fläskabösteð."

Han hade nock konnad häxa han mä, for alla såna ble da halvridna. De va min bror Olov han språng å skolle ta käppen ifrå'n. De va då sin han va tosi. Så hade han taed Olov om

5023

hjässen, å sin när han kom hem, så krägte han så rasane, så han lå sjug i flera da.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-

ARKIV

—
-10-

När Moda-Eliassen(mötte "smörlönken").

Den darringe Moda-Eliassen, han skolle åsta å snickra en måren, så han va ude å geck tilja. Å de hade rejnad på natten, så dar va bra mä vamn på väjana. Så kom dar, meed rekted, en stor smörlönke ryllane i vannpölana, så vanned reded stänkte ikring. "Å ja måtte," svor han te, "Å väjen i rapped, så den konne komma fram."

Så skolle han se ätte, var den ble å. Å den geck te Annersa i Röven, kalla di ed for. Dar stanna den te. - Di konne trolla bágge två, både Anners å hansa käring. Hon va en påskakäring.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
-11-

När Råttejägaren sände ut mygger.

Vi låe å feska daroppe ve Horsabergabacka. Så forstås hade var å en sitt feskeställe å feck ente gå över te den andres. Så va dar den darringe Sven-Johan, som ja bodde hos - Ulla bodde osse dar - så geck han å feska på Råttejägarens område. Då ble Råttejägaren gaken på ed, å så svor han te: "Ni ska få fesk". Å så kom di darringe möggen. Di så ud som vanlia mögg men så va di längre. Å di komme så di dölde fönsterna. Å di kom i sänklärna, å i maden, å överallt, å di bed en så rasane. Nor di så hade vaed dar i nånna da, så ble ja lett ve dedarringa. Ulla veste ingen rå teed. Då ble ja galen påed å satte me före ad ja skolle göra hei (göra av med H.N.) mä dom. Så to ja två tännstickor å la i kors, å så to Ulla tre mögg å hålt i vengarna - de va for hon skolle konna dom - å så brände ja dom. Å meed rekted. Di fök ingan kvällen så dar va ente ed tecken igen å dom. Å så for di tebaga te Råttejägaren. Så träffa ja han sen ett par da ätte, å då sa han: "De skolle Du ente ha't gjort!" Så sa ja: "I skolle väl ha letta fesk I mä!" Å så feck de ble, ve de de va. Ja har allri sett såna djur mer än två gånger. De va hos Råttejägaren , å så i min hemort.

Råttejägaren vä en stor trollkar. Han hade skapat möggen å så hade han onda andar te å driva dom did han velle. De va

rätt så höga onda andar, - näst di högste efter Lucifer - så
darfor feck en använda korset. Den va korset som gjordet. Nor
de e så höga andar måste (vederbörande vara Guds makt) di ut-
drivas mä Guds makt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—o—
-13-

Hur man trolla sig till fisk och brännvin.

Pål Bengtsson, han bodde på Lärkagoss. De va min brorsa svärfar. Han borra träpompa å satte. Han va ude på mångatäventyr. Ja bodde en gang hos en i sex månader å sad å gjore kora. Så va dar en påg, som han va uppfödd i samman mä, de va å haltattrra rasen, å di hade ente träffats på många år. Men så en gang, nor Pål Bengtsson va ude å körde mä pompa, så träffa han den darringe, å de va de knappt han kände igen en. Så forstås skolle han, bjuda Pål Bengtsson på brännvin, men så hade han inget då ble han forargad på ed for han va säl galen ätte brännvin, å de va hin mä. "Men," sa han, "de e ente faled mä de, sätt ing hästen!" så satte di ing hästen på ställed å foran. "Nu får vi gå nör te sjön å feska letta", sa han, "Men vi ha ju inte nåd feskereskab", sa Pål Bengtsson. "A", sa den annre, "de ska väl ble". Så hade han en kniv mä se, å så skar han två klyngeda tröskepinga å skala. Sin rodde di ud i sjön i en ega. Å så sad han å rörde i vanned mä pingarna, å dar kom alldeles fullt mä fesk, så toe da å skåre å stjärten, de ydaste å fenorna, på den förste fesken di feck, å så släppte di en i vanned igen. Å så rörde han mä pingarna alit va han konne. Pål Bengtsson skolle plocka opp feskarna, å så i egan mä dom. Va dar nåna små, skolle han kasta dom i vanned igen da toe bara da

store. Å så nor di hållt på ed bede, så kom den darre fesken igen, som di hade skåred stärten å, den kom meed rekted opp i egan. Han hade sagt te Pål Bengtsson ingan: "Nor du får fatt i den fesken, som ja skar stärten å, så ska du si ifrå." - "Nu", svor Pål Bengtsson te, "har ja fåed en." Då sa han: "Kasta ud en igen i rapped", å de gjore han, å så feck den annre fatt i årorna, å så rodde han allt va tyen konne hålla, så di komme fram te lanns. Å vanned de sto rätt i väred, å så va dar nåd, som velle välta egan for dom, å de va sjörådet, for den fesken som di hade skåred stärten å den va näst själva sjörådet. Å de reded ronga i sjön. Så toe di te gäsjivare-gåren mä fesken, for di behövde pänga, å så spisa di midda dar. Nor di eded geck di did, dar hästen va, å titta te'na. Sin så to han ed par stora kobberkrus å så knalla di se ud i skogen. Så geck han dar å bösta påträna mä ed folkaben å så satte han örad te å lyddes. De gjore han på flera stöcken trä, innan han kom te de rätta. Nor han då kom te ed stort trä å hade böstad å lyss på ed, så to han ed naver, han hade mä se å så borra han i träed å så hade han folkabened te tapp å satte i träd, å så rant de å bened å i krusen te dom ble fulla. Så slo han mä hande for håled, å då rangla de i träed, å så geck de om igen. Sin så geck di hem mä brännevinet. Å nor di då skolle te å dricka göga, så sa Pål Bengtssom te en:

"De va rent faseled de e ju spritt". - "Ja", sa han, "nor en
ändå ska göra se besvär ,så kan en liaväl ta spritt". Så fråg-
te Pål Bengtsson, vecked bränneri han to ed ifrå. Så sa han
de va Tyringe bränneri. Så ville Pål Bengtsson lära å feska
å en å så skolle han läran de. Men nor han läst en bit, så
sa Pål Bengtsson:"Töst, töst, töst!" Så sa han:"Ja,de sa ja
de, ad du konne ente lärad".

Prästen befriade frimuraren från djävulen.

Kulltorpaherrn.

Ja va ude ve Simenstorp (de ligger tätt ve Ängelholm) å hösta sä, för forr så hösta da me lia. Så va dar en mä å hogg, som hade tjänat på Kulltorpagåra å så tala han om förme att Kulltorpaherrn va en frimurare, å de e ente gott folk de. Å så kom dar den onde å skolle ta en. Han kom körande mä två svarta hästar, å illen den sto å halsen på dom. Månnstro de va en finer herre som kom. Å så skolle han ing å ta kulltorpaherrn. Å norr han kom fram på gården så tjöte hongarna, å slede kådjorna, å sprant i en höj. Månnstro de va ente nåded å titta på dedarringa. Så skolle da befria kulltorpaherrn frå den onde. Han skicka bod ette prästerna å dar va sex stöcken, som kom did, å da konne ingenting göra. Da hade ente makt te å reda opp ed. Så kom pastor Koch från Ängelholm did. Han va en troende präst, så han to makt på den onde å läste ud en genom nycklahåled, sen han tad nyckeln å dären. Såne såordnahhan te att kulltorpaherrn ente feck gå ud onne hål himmel for då hade den onde makt te å ta en. Så va han inge en längre ti, men så töckte han de va for långsamt, så en vacker da geck han ud men han kom allri eng igen. Sånhitta da en sen letta därette, då sto han ve en halmstack me ryggen oppad stacken, å så va han alldeles ihåli for alla inälvorna va ude. Så skolle da begravan, men vilken ti på åred de va kan ja ente si, men nog va de de

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-17-

att de ble sån snöhyra så da konne ente komma te körkan män då han skolle begravas, utan da måtte tan te Ängelholm å dar begravde da en. Dar ble sån snöhyra så da konne ente titta opp å ormar va dar på kistan så da välte ikring. Å när då sen beggravt en så ble de så vackert väder som de konne va. Å när da va slut mä alltihob så sjonge da den darrings psalmen "Ho satans boning tänker på å da fördömdas pina", å när begravningsf folket kom te Kulltorp så va dar sånt väsen i hästastallen de nöjte i bingslen. Så geck drängen ud, de va han som talt om ed for me, å skolle se vadsom sto på. Så stoe hästarna på bagbenen å hålt på å slida bingslen. Så mötte han kulltorpaherrn på floren. Å han kände igen han for han va klädd i sin vanlia dräkt å mursken den hängde på rocken. Å ätte min tankegång så tror ja han går dar den da som i da e. De e nu en 40 år sin ja feck reda på den historien.

Jägaren med trollbössan.

Dar va for en jägare på Lärkagoss, som konne seda hemma i stuan å skuda så meed han velle. Bössan hängde på väggen å när den borja dingla, så va villebråded te res. Då konne han bara skuda opp gönom skorstenspivan, så trella djuren rätt nör. Djuren rött nöt.

Han blanna letta å sitt eet blo i hagglena, å så konne han skuda en tie - femtan mil, å allt va han ville, å så dödande skåd, forstås.

Förvända synen på folk.

(Krypa genom en stock. Gå på sjöbottnen.)

Detta har Pål Bengtsson tal't om for me. Dar va en sån darrninga komediantare, som reste omkring, å skolle visa dom hont de geck te å kryba genom en stock. De va på Lärkagoss. Så låe di dar å titta i hin ännen på träed där han skolle ud. Å de sö, å de sö, så de reded kokte i träed. Så kom dar ed frontimmer gående neråd väjen. Så frågte hon dom te, va di låe dar å titta ette. Så sa di, di skolle se, nor han kröb igenom stocken. Så sa hon: "De va fasaled va ni e glöttia. Han ligger ju dar å kryber övanpå stocken." Då ble komediantaren galen på na, å forvände synen på hinge, så hon töckte, hon geck i vann. Så förstås kavla hon opp kjortlarna precis som om hon hade vaad i en stor sjö. Å di grina åd na så hon geck, darifrå. Sin så skolle han gå över Lärkagoss sjö, han skolle gå dar på bonnen. Å for dom å töcka geck han ud i sjöen å så ätter åd kom han fram i hin ännen på sjöen. Men de va väl som han forvände synen, de e de trolia.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
-20-

Halland
Köka
Fråmed

1918-1935

5023 *Mr. Knud Vilson*
Bor. Edv. Svanesen
Född 1873

Pigan, som mjölkade i två strumpeband.

Dar va en gång enppiga - de va en lapplänninga tös - som tjän-te på en prästagår. Hon bont två strumpebönn i en stol, å så konne hon mjölna å di. Så talte hon om de for prästen; ad hon konne skaffa mjölk. Så ville prästen ha reda på hont de geck te. Så skolle hon visa de, å så ta hon å bant två håsebönn i stolen, å så borja hon å mjölna. Nor hon då hade mjölkat ed bede, så sa hon: "Nu får ja sluta opp elle dör koen". Så sa han: "Håll du på bara å mjölna for ja betalar koen." Å hon hålit på å mjölna lite ändå, å så forstås sa hon: "Nu e koe n dö". Så ville prästen ha reda på vems ko de va, å de sa hon meed rekted. Å hon sa ad den va broged mä. Så geck prästen did om måronen, å skolle se om de va sant. Å koen hon va meed rekted dö. Så betalte prästen koen. Men så gjore han så meed ve pigan, ad hon konne ente häxa mer sin.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-21-

Skatter.

När di ska sätta ner skatter, ska di ta blod å låta komma med på skatten, så blir där "blodsband". Så ska di svärja att deras ande ska vila och bevara pengarna, sen di är döda. Om där är nån som hör på, när di gör det, så kan ha också besvärja andar och ta pengarna. Han ska säga det samma som den andre har sagt.

Di brukar för lägga en katt eller hund eller höna på skatten, men anden "skolle osse va mä å orna te ed."

Skatter kunna flytta sig nio famnar både upp åt, neråt, och åt sidorna. Men skärtorsdag, långfredag, påskdagen och annadag påsk kunna de inte flytta sej, då kan man ta dem, men man skal vara tyst.

Man kan ta en skatt (pengar) när som helst, om man får se den och kastar stål på den, en kniv eller något sådant.

5023

Pengabloss.

Honnra meter frå mitt hem i Attarp va en stor eg, å vi
konnte seda hemma om kvällana å se pångablåss dar. De rekted
svedde opp ad egen. - Men nu e egen hoggen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—
-23-

5023

Pengadraken i nekerna.

Dar näre i min hemort i Floselt (Florshult H.N.) va de en som hette Ola Persson. Han va så fatti, så fatti, så de va alldeles faseled. Så en gång, när han skulle köra eng så, så vällte lassed tre gånga for en. Då feck han se, ad dar va en pängadrage i lassed. Han hade hatt pängana oppe å solad dom, å så hade di kommed mä i negrana..

Sen den dan ble han rig, å sin ha di vatt riga å e ännu.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—24—

De tre skattkistorna med vaktare.

Min brorsa svärfar, Pål Bengtsson på Lärkagoss, talte om, att på Yngsta slätt hade vatt ett stort slott, och en del av murarna stå ännu kvar. Han va mycket ute å körde och sålde pumpar där på slätten. Han hade varit och sett slottet. Det är väl en 40-50 år sen.

Nere i kammaren, nere i en "ongevåning" på slottet, stod tre kistor av koppar, fulla med pengar. På en kista låg ett föl, på en annan en hund, på den tredje en krigare. En kunde komma så långt så en kunde se kistorna, men om en försökte röra dem börja fölet och sparka, hunden rök på en, och krigaren drog sitt svärd. Ga en sig då inte åsta, så tog di lived å en. En gång va Pål Bengtsson må där, å di satte opp tio kronor till den, som våga riva ner en sten i muren på natten. Där va en som tog en kofot med sig, och gick dit om kvällen och rev ut en sten. Men om natten dog han. På morgonen satt stenen på sin plats igen.

Danskarna ha grävt ner skatter här i landet.

När danskarna för var här och krigade och härja, så roffa di till sig stora skatter, som di grävde ner i jorden här, di har skrivit upp, var di har lagt dom, å så komma di hit ibland för att hämta dom.

En gång va där en påg härifrå Sverige, inne i Danmark. Han förstod språket gott, å han satt å hörde på när di tala om en sådan skatt, som di skulle resa å hämta. Di trodde inte han förstod, va di sa, men när han hört på, så reste han före å tog skatten.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
-26-

Harald Nilsson
1930-95

5023

Klockgjutaren och klockan, som sjönk i Örkelljunga.

Dar va en klockgjutare da kalla for Fante, for han va ente så kvick å se åå han gjöt en klocka i Örkelljunga. Men så hade han tad for möed malm, så klockan hördes ända te Danmark. Där bodde den, som sto foret. Så skicka han bå te Fante att da skolle mödas i Fante-håla ve Bläsinge have. Når di då möttes så ble da stora ovänner for han, Fante, hade tatt for meed malm i så han skämde ud mästaren. Når da hade orkastat lite så slo klockegjutaren ihjel Fante. Å därför kalla di hålan for Fante håla. Så hängde klockan forstås i Örkelljunga. Når da så skolle ringa mä na, de va sen di slatt ihjel Fante, så flö den ud i Örkelljunga jyl, den ligger sönner om körkan. Å sin skolle di ta opp den darra klockan, å da skolle ta ed på ett särskilt kheb. Di skolle ha ett par tvillingstuda å dra opp na mä. Å dar va ett par gobba, som hade ett par tvillinga oxa. Å di finge meed rekted fatt på klockan å skolle dra opp na. Men hont de va å ente va så la den éna studen se på knä. Han orka ente. Så va dar nåd som skreg i sjön, att studarna hade fåd for lite mjölk när da föddes opp så därför orka da ente å dra opp na. Så geck klockan ner i sjön igen, å den ligger dar i da som i da e. Å di ha försögt många gånga sin å dra opp na, men di ha allri fått fatt i na sen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

-27-